

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:

Évesre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A helyzet változásai.

Az utóbbi napok politikai eseményei, bár a parlament ternei még most is esőndések, már is nagy változások fényét vetik előre. A nagyenyedi beszámoló után a munkapárt tagjainak beszámoló kerültek sorra s a fogadás, amelyben részesültek, cáfolhatatlan bizonyítéka, hogy megindul a haladás az ország közállapotainak szanálása felé. Lelkesedés és helyeslés kísérte őket mindenütt.

Kiderült most már sok minden. Most már nemcsak a törvényhatósági közgyűléseken, de az ellenzék által annyiszor hánytorgatott népgyűléseken sincs alkalma már megnyilatkozni a boszuálló politika táborának.

A helyzetről a magyar politikai élet oly kiváló emberei nyilatkoztak őszintén és egységesen, aminők Tisza István, Tisza Kálmán, Erdélyi Sándor, Jankovich Béla, Lukács György és még számosan. És nyilatkoztak a kibon-

takozásról és a választójogról is és pedig liberálisan és demokratikusan. Kifejtették meggyőzően, hogy az ellenzéki fejtéltéória, amely a miniszterelnök és a házelnök fejeit kívánta, mily lehetetlen és céltalan. Való, hogy akkor, mikor a munkapárt oly egységes és szolidáris vezetőjével, akkor az ellenzék a kívánságával erkölcsi lehetetlenség elé állítja a pártot. Ez alapon a párt egyáltalán tárgyalásba sem hajlandó bocsátkozni.

A kisebbség bensőjében már szakadozott. Első hibája programtalansága. Mit láthatott tőle a nemzet? Fölvett programjába elveket, de mihelyt azok megvalósításra kerülnek, ellenük fordul. Így járt el a polgári házassággal, a közigazgatás államosításával, a két éves katonai szolgálattal és így jár most a választói reformmal is. Ezt csak azért licitálják túl magasra, hogy ez se lehessen megvalósítható.

Mit tudott csinálni az ellenzék

most? Csak egy kerületben tudott beszámolni, ott is két vezére ellentétes álláspontot képviselt. Károlyi Mihály, az új demokrata csak a fejtétel politikáját tudta hangoztatni. Egy másik már érettebb politikai ember viszont ezt mondta: a kibontakozást, úgy hogy ne érjen megaláztatás senkit.

Kitűnik a beszámolókból s ezt most már megértette a nemzet, hogy a munkapárt kisebbségi diktaturát nem tűrhet, hogy a parlament munkaképességét megvédeni és fentartani kötelessége s a személyi, a sérelmi és boszu politikáját, amellyel a nemzet munkájában megakasztani akarja hazafias és elkerülhetetlen kötelessége.

E súlyos helyzetben ezen feladat előtt az ország érdekében kész a békére is, de szükség esetén nem riad vissza a harctól s hogy abban csak ő lehet a diadalmas, azt jelzik a politikai helyzet újabb változásai.

Saját érdekében cselekszik, ha kékkő, raffia, rézkénpor, kénmáj, kénpor, carbolineum és kátrány

szükségletét cégünknel szerzi be, mert jobb minőségben és olcsóbban, mint nálunk, azokat sehol meg nem kapja.

Figyelmét felhívjuk még dusan felszerelt festék, lakk, ecset, mindennemű föld- és vegyifesték, kence, terpentin és piktortégla raktárunkra.

Asványvizek összes minőségben.

RÁCZITS és CZVRKUSITS

fűszer-, csemege-, festék- és rövidáru nagykereskedők

ZOMBOR, Szentgyörgy-tér 6.

100-71

Értesítés. Hogy üzletünk szoliditása, előnyösen szabott árai és áruink minőségének kitűnősége minél szélesebb körökben váljon ismeretessé, elhatároztuk, hogy bizonyos időn belül minden vasúti alkalmazott, állami és köztisztviselőnek készízetés mellett és igazolványuk bemutatása ellenében 5% engedményt nyújtunk s kérjük ezen kedvezmény igénybevételét.

27.

A Zombori Iparosok Butorárucsarnokai

ás

r
n.

cég.

A hétosztályu polgári iskola.

Irta: **Baumann Antal**, zombori polg. isk. igazgató.

A polgári iskolai tanárok már évtizedeken keresztül harcolnak azért, hogy a polgári iskolát reformálják. Gyűléseiken, a tanügyi lapokban, a napi sajtóban s mindenütt, ahol csak alkalom kínálkozott, folyton-folyvást agitáltak a polgári iskola reformja érdekében. Végre sikerült nekik a közvéleményt, a kormányt s az ország vezető politikusait és férfait a polgári iskola reformjának szükségességéről és elodázhatlan voltáról meggyőzni, aminek eredményeképp összel felállítják az első hétosztályu polgári iskolát.*)

Ennek az új iskolatípusnak messzekiható kulturpolitikai missziója lesz, amennyiben tőle várjuk a polgárság műveltségének emelését s a nemzet gerincét képező öntudatos polgári osztálynak megteremtését, mely hivatva lesz műveltségével, szellemi és gyakorlati tudásával, tőkájével és vállalkozó szellemével — az ipart, a kereskedelmet és mezőgazdaságot fejleszteni, felvirágoztatni és előbbre vinni.

Ilyen fontos és messzekiható kulturpolitikai missziója lévén az új iskolának, remélhető, hogy az ország kulturális központjai mielőbb felállítják a hétosztályu polgári iskolát, hogy fiaik semmiképpen se legyenek az utolsók azok között, akik ennek az új iskolatípusnak nagyszerű áldásait fogják élvezni, hanem ellenkezőleg, a legelsőek között.

Ha ez így lesz s remélem, hogy így lesz mindenütt, ahol az ifjuság s a nemzet szebb jövőjét tartják szem előtt, — akkor egy csapásra szerencsés megoldást nyer a közoktatásügy szervezésének egy régen vajdudó, szorosan összefüggő kettős reformkérdése: a középiskola és az egyetem reformja. Mindkét kulturintézet az új iskolatípus felállításával egyszerre megszabadul a felesleges elemtől, s élhet majd eredeti rendeltetésének, hivatásának. A középiskola igazán előkészítő iskolája, előcsarnoka lehet az egyetemnek s az egyetem igazán a tudomány terjesztője, tüzhelye lehet, nem pedig mint manap, diploma-gyár.

Tanügyi téren tehát nagy és messzekiható változások várhatók a hétosztályu polgári iskola felállítására nyomán.

Az új iskolatípus amellet, hogy általános műveltséget és gyakorlati ismereteket nyújt, növendékeit már az első osztálytól kezdve hétosztályon keresztül a munka megbecsülésére és a munka szeretetére reá neveli. A gyakorlati munkákban minden növendéke cselekvőleg részt vesz, azaz — dolgozik. A munkára nevelő tárgyai a kertészeti és mezőgazdasági gyakorlatok mellett: a papír, fa, fém és agyag kézügyesítő gyakorlatok, a szükséges technológiai ismeretekkel, a készi-

*) Orosházán és Békéscsabán.

tendő tárgyak rajzolásával, anyag- és munkadíj számításokkal.

A hétosztályu polgári iskola szervezete és tanterve elsősorban a polgári osztály szellemi szükségleteire és a munkára való nevelésre van figyelemmel. Ugyan már ma is meggyökeresedett a köztudatban ama hit, hogy a polgári iskola a gyakorlati élet iskolája. Sajnos azonban, hogy a mai társadalmi szellem még semmiképpen sem valószínűsítheti meg azt az ideális célt, hogy a polgári iskola valamennyi növendékét a produktív gazdasági és ipari pályákra küldhesse, pedig a hétosztályu polgári iskola is csak akkor tölti be igazán közoktatásügyi hivatását, hogyha végzett növendékei minél nagyobb számban térnek vissza apjuk mezőgazdasági, ipari és kereskedői foglalkozásához. E főcél mellett ma még azonban az új iskolatípus életképességéhez okvetlenül szükséges kellék a kvalifikacionális jogokkal való felruházás. A kifejlesztett polgári iskola, minthogy ipari és mezőgazdasági irányt visz bele gyakorlati munkálkodásába, végzett növendékeit, elsősorban, ilyen irányu pályákra jogosíthatja. Lefoglalhatja magának továbbhaladó utul a gazdasági akadémiát: kenyérkereső célből felüljelheti a gazdasági intézetek, egyesületek, uradalmak, gazdasági és iparvállalatok állásáért, melyek egyrészt a mezőgazdasághoz való hozzáértést, másrészt az üzletvezetés különböző funkcióiban való jártasságot megkivánják.

Az 1883-iki kvalifikacionális törvény megváltoztatásával pedig kimondandó, hogy a hétosztályu polgári iskolát végzett növendékek a tudományos képzettséget nem kívánó közhivatali pályákra is léphetnek, mert a munkát megkedvelt, kellő intelligenciával rendelkező polgári iskolát végzett ifjak nemcsak helyüket fogják e pályákon sikeresen megállani, hanem munkálkodási terök lényeges befolyással lesz társadalmunk beteges felfogásának gyökeres megváltoztatására is, úgy, hogy már a legközelebbi jövőben majd nemcsak a hivatalnok embert, aki reggeltől-estig az íróasztal mellett görnyed, fogják urnak tekinteni, hanem sokkal inkább a produktív pályákon működőket.

Végül szükséges, hogy az új iskolatípus, mint középfoku oktatási intézmény, végzett növendékeinek az egyéves önkéntességi jogot is biztosítsa.

Mindebből következik, hogy gazdasági és politikai téren is messzeható változások fogják a hétosztályu polgári iskola felállítását nyomán kísérni. Mert a nagyobb tanultsággal, nagyobb elméleti és gyakorlati tudással rendelkező új, öntudatos gerinces polgári osztály — nagyobb hozzáértéssel, nagyobb ambícióval és több sikerrel is fog az ipar, a kereskedelem és mezőgazdaság felvirágoztatásán és előbbrevitelén s ezzel együtt a maga sorsának s a vele együtt dolgozók sorsának

emelésén fáradni, dolgozni. S az így számban, erőben, anyagi eszközökben és szellemi hatalomban megnövekedett polgári osztálynak a szava, tekintélye, sulya is nagyobb lesz a maiénál s nemcsak a községek és városok, hanem az országos ügyek intézésére is — közvetve és közvetlenül — döntő befolyást fog nyerni és gyakorolni.

Ettől a befolyástól pedig igen sok új és üdvös szociális intézkedést várunk.

Várjuk elsősorban elhanyagolt tanügyünk fejlesztését s az ehhez szükséges anyagi és erkölcsi támogatást a legteljesebb mértékben.

Mert bizony civilizáció tekintetében még mindig nem tartozunk Európa nyugati államai közé. Nálunk még mindig egy pár százezer tanköteles nő fel évenként iskola nélkül. S akik iskolába kerülnek, azok sem igen örülhetnek ennek az állapotnak, mert úgy az elemi, mint pedig a középiskolákban a tanulók legtöbbszörre heringek módjára vannak összezszulva.

Van elemi iskola, ahol 100—140 tanuló préselnek össze egy osztályba. S nem ritka az olyan középiskola, ahol 60—70 tanuló szorong egy teremben. Tessék itt elképzelni eredményes oktatást és nevelést. Arról nem is szölok, hogy elegendő számú szakiskolánk sincsen. Különösen ipari szakiskolákra volna nagy szükségünk, ha azt akarjuk, hogy iparunk felvirágozzék s Magyarország megszűnjön Ausztria iparcikkeinek fogyasztó piaca lenni. Csak szűkebb pátriánkra, Bácskára kell gondolnunk! Hát nem elszomorító látvány az, hogy az egész megyében egyetlen egy iparirányu szakiskola sincsen?! Pedig százával jelentkeznenek a tanulók felvételre, hiszen fennálló ipariskolánk kénytelenek — helyszűke miatt — százával elutasítani a jelentkezőket.

S amikor azt látjuk, hogy nálunk sem az elemi népoktatás, sem pedig a szakoktatás nem részesül kellő istápolásban, akkor hogyan várjuk azt, hogy az 1868-iki törvény ama rendelkezésének, mely szerint minden ötezer lelket számláló község tartozik polgári iskolát felállítani, érvény szeresztessék.

Pedig ha meggondolnák a községek és városok vezetői, akikre a jövőben is a vezetés és irányítás vár, hogy manap egy 4 osztályu polgári iskolának a felállítására és évi fenntartására sem kerül többbe, mint egy 4 osztályu elemi iskolának a felállítására és évi fenntartására, a haszon pedig, mely ezzel szemben a községre, vagy városra háromlik, mérhetetlen, akkor bizonyára másképpen cselekednének és ha másképp nem, hát állami támogatás mellett állítanának fel polgári iskolát, hogy így a polgári osztály szellemi és anyagi megerősödéséről minél jobban gondoskodjanak.

De mást is várunk az új polgári osztály befolyásától.

Szpevák Béla

szabadalmazott ülő helyzetben játszható billiárd és hozzávaló dákógyáros

!! ZOMBOR, !!
Thököly-ut 10. szám.

Szállit kávéházak, cukrászdák, uri szobák, nyaralók, továbbá hölgy-budoirok, kaszinók és egyesületek részére ülő helyzetben játszható

billiárdasztalokat
250 koronáért 250

részletre is. Kávéházakban nagy helymegtakarítás; az asztal igen kis helyet foglal el.

Szellem- és érzékfejlesztő szórakozást nyújt, miért is sehol sem szabad hiányoznia!

Várjuk t. i. azt, hogy ebben a sokat magasztalt tejjel és mézzel folyó országban ne csak az egyszerű, szinte analfabéta munkást — aki főleg szerveztségénél és tömegi voltánál fogva imponál a vezető köröknek — fizessék meg munkája után tisztességesen és becsületesen, hanem a polgári osztállyal együtt dolgozó, vele vállvetve fáradozó, a nemzet önállóságának és függetlenségének kiépítésén munkálkodó lateiner embert: a kultúra zászlóvivőjét, szintén fizessék meg készütsége, tudománya s végzett munkájához mérténen, mint az egy civilizált nemzethez, civilizált országhoz méltó és illő.

Ha ez a boldog idő az új iskola tanításai és buzdításai folytán valamikor elkövetkezik — pedig el kell következnie — akkor új vérkeringés indul meg a nemzet testében, egész lénye, gondolkodása átalakul s fiait bizonyára nem adja többé olyan nagy számban a szerény jövedelmű szellemi, tudományos pályákra, mint eddig tette, hanem inkább a nagy jövedelmű, biztosabb megélhetést s nagyobb függetlenséget nyújtó gyakorlati pályákra küldi majd őket minél tömegesebben. Akkor egy csapásra, a mai zilált politikai viszonyok is meg fognak szűnni s egy új, Nagymagyarország fog a régi, szinte még ma is rendi alkotmánnyal bíró ország helyén keletkezni: modern szervekkel és modern intézményekkel, melyek tiszteletet érdemlő és tiszteletet parancsoló modern államra fogják avatni szegény hazánkat. S akkor majd joggal mondhatjuk — ime, tejjel mézzel folyó ország: Magyarország!

Zombor város mai közgyűlése.

Zombor város törvényhatósági bizottsága augusztus hó 30-án, pénteken délután 3 órakor a vármegyeháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai ezek:

A m. kir. belügyminiszter intézvénye a munkaképtelen tisztviselő, segéd- és kezelő-személyzeti tagokkal szemben követendő eljárásról alkotott szabályrendelet módosításának jóváhagyása iránt.

A városi tanács jelentése a bezdán-zombori és zombor-óbecsei törvényhatósági közútnak államosítása tárgyában.

A városi tanács jelentése a városi vízvezeték és csatornázás munkálatainak beindítása céljából szükséges és a belügyminiszterium műszaki osztályának kiküldött-jével megállapított előmunkálatok elrendelése iránt.

A város polgármesterének előterjesztése a városi rendőrség létszámának szaporítása, valamint a rendőrségnek kiképzésére szükséges iskolai tanfolyamnak felállítása végett teendő intézkedés iránt.

A Bácsmezei Cukorgyár Részvénytársaság kérelme a gyár felállítására megszabott határidő meghosszabbítása iránt.

A felső kereskedelmi iskola 1913. évi költségvetése.

Az iparos tanonciskola 1913. évi költségvetése.

A kereskedelmi tanonciskola 1913. évi költségvetése.

Özv. Csapits Józsefné szül. Mihajlovits Anna zombori lakosnő kérvénye özvegyi nyugdíj és temetkezési átalány folyósítása iránt.

Özv. Pestalics Józsefné zombori lakosnő kérvénye özvegyi nyugdíj és temetkezési átalány folyósítása iránt; ennek kapcsán a városi tanács jelentése a temetkezési átalány folyósítása tárgyában.

A városi tanács beterjeszti a huszas bizottság javaslata alapján elkészített telek-érték emelkedés megadóztatására vonatkozó szabályrendelet tervezetét.

A városi tanács beterjeszti a huszas

bizottság javaslata alapján elkészített vásárvám és helypénzszedésre vonatkozó szabályrendelet tervezetét.

A városi tanács beterjeszti a huszas bizottság javaslata alapján elkészített páholybélési előjogra vonatkozó szabályrendelet módosításának tervezetét.

A városi tanács beterjeszti a huszas bizottság javaslata alapján elkészített nyilvános mulatságokra vonatkozó szabályrendelet tervezetét.

A városi tanács beterjeszti a huszas bizottság javaslata alapján elkészített járda és utca terek elfoglalására vonatkozó szabályrendelet tervezetét.

A városi tanács beterjeszti a huszas bizottság javaslata alapján elkészített kéjlegési ügyre vonatkozó szabályrendelet tervezetét.

A városi tanács beterjeszti a huszas bizottság javaslata alapján elkészített építkezésre vonatkozó szabályrendelet tervezetét.

A városi tanács beterjeszti a huszas bizottság javaslata alapján elkészített automobiladó behozatalára vonatkozó szabályrendelet tervezetét.

A városi tanács beterjeszti a huszas bizottság javaslata alapján elkészített a belterületen az éjjeli őrszolgálat ellátására vonatkozó szabályrendelet tervezetét.

A tiszti ügyész jelentése a köztisztviselési szabályrendelet módosítása tárgyában.

H I R E K.

Készülődnek a bácskai mungók is.

Ez a címe a Bácsmezei Függetlenség mai vezércikkének, mely hírül adja, hogy pénteken a „zombori Burgban“ értekezlet volt a főispán elnöklésével, melyen elhatározták, hogy a bácsmezei munkapárti képviselők is beszámolóval állnak a polgárság elé. A hír megbízhatósága természetesen szakasztott olyan, mint a Bácsmezei Függetlenség többi híradásáé. Jól tudja, legalább is tudnia illenék, hogy minden politikai pártnak megvan a maga saját külön szervezete, melynek élén nem a főispán, sem más, hanem a pártelnök áll, de azért az ellenzéki ujság mégis ferdit, ha egyébről nem, hát azért, mert a főispánt történetesen Vojnitsnak hívják és mert ott a tulsó soron keresve-keresik az alkalmat unos-unatlan, hogy nyelvüket öltögethessék valamelyik Vojnitsra.

Ámde ezuttal nem is az a fontos, volt-e értekezlet a „zombori Burgban“, ahogyan az ellenzéki ujság a vármegyeházát elkeresztelte, aminthogy bizonyára azt sem kötötték a zombori függetlenségi orrára, hogy határozott-e és mit határozott a vármegyei munkapárt.

Az izgága cikkből csak egy ömlik a polgárgyalázás és a piszkálódó célzat, úgy hogy azt nem is lehet komolyan venni. Annál kevésbbé, mert előbb heteken-hónapokon át azon töprengett az ellenzéki ujság fogadatlan prókátor, hogy a vármegye munkapárti képviselői miért nem állanak beszámolóval a polgárság elé, most pedig, mikor hire szál, hogy igenis lesznek fölvilágosító szavai a munkapártnak is e vármegye lakosságához, akkor izgató munkába kezd a liberalizmus politikájának meghallgattatása ellen.

Az egész cikk úgy füst, mintha valaki előre fázik a világosságtól, melyet Bácsmezei munkapárti képviselői beszámolóikkal hivatva vannak árasztani azokba a körökbe is, melyeket ideig-óráig még fogva tart az álnegyvennyolcas terror és a nemzetrontás báromszinű politikája.

tani azokba a körökbe is, melyeket ideig-óráig még fogva tart az álnegyvennyolcas terror és a nemzetrontás báromszinű politikája.

Athelyezés Szegedre. Egyik utolsó számunkban megírtuk, hogy Schaffer Viktor, a gazdák biztosító szövetkezetének zombori titkárát Miskolcra helyezték át. Ez az intézkedés most változást szenvedett, mert nevezett titkárát Szegedre helyezték át.

A főispáni titkár gyásza. Ártatlan, kis gyermeklélek, érte aggódó szüleinek egyik szemefénye, panasztalanul esőn-desen, a halál örök álmára hunyta le szemét a héten. Erről a szomorú esetről szól az itt közölt gyászjelentés, mely öszinte részvéttel fakaszt sok-sok rokonérző szívből. Rétháti Kovács Dezső dr. Bács-Bodrog vármegye és Zombor sz. kir. város főispáni titkárja és neje szül. csikmadéfalvi Szentes Magda fájdalmas szívvel adják maguk és hozzátartozóik nevében tudtul, hogy angyalalkú kis leányuk Klára f. évi augusztus hó 26-án délutáni 1 órakor életének 17-ik hónapjában visszaadta lelkét teremtőjének. A kis halott folyó évi augusztus hó 28-án délelőtt 9 órakor fog Arad, Batthyány-utca 12. sz. gyászházban a róm. kath. vallás szertartásai szerint beszenteltetni és onnan az ujaradi róm. kath. plébániatemplomban bemutatandó szentmise-áldozat után az ottani temetőben lévő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Áldás és béke az oly korán megboldogult poraira! Arad, 1912. augusztus 26-án.

Miniszterek Szabadkán. Szabadkáról jelentik: Szeptember 15-én avatják fel nagy ünnepek között Szabadkán az új városházát és ezzel kapcsolatban az újonnan átalakított palicsei fürdőhelyet. Az avatási ünnepen Beöthy László kereskedelmi és Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszterek is részt vesznek.

A Voltaire Egyesület választmányát meghívom a folyó hó 30-án este fél 9 órakor az Elitében tartandó ülésre. — Pataj Sándor, elnök.

A térszene, tekintettel a korai sötétség beálltára, úgy kedden, mint pénteken mindenkor 5-től 7 óráig tartatik.

Nőipariskolai festő tanfolyam. A zombori nőipariskolában (Deák Ferenc-körut 22. sz., Husvéth-féle ház) szeptember hó elején veszi kezdetét — Király Lajos főgimn. rajztanár vezetése alatt — a *továbbképző női festő tanfolyam*. A tanfolyamon, mely arra van hivatva, hogy hölgyközönségünk ízlését fejlessze és művészi irányba terelje, tantervbe van véve: tervezés, alakrajz, esemény és tájkép rajzolás és festés. Gyakorló óra — amelyen felügyel a vezető tanár és a nőipariskolai tanítónő — hetenként egyszer van délután 3-5 óráig. Beiratkozni bármikor lehet a nőipariskolában, ahol az érdeklődők részletes felvilágosítást nyerhetnek. Beiratási díj 2 korona, egész évi tandíj 60 korona, mely három egyenlő részletben is fizethető: október, január és április 2-án.

Megfelebbezték Lovászy Andorné kegydíját. Zentán, a mungószidalmas klasszikus hazájában — mint már megírtuk — *munkapárti városi képviselő indítványára* határozta el a napokban a közgyűlés, hogy Lovászy Andornénak, Zenta elhunyt függetlenségi képviselője özvegyének megélhetését évi 2000 korona kegydíjjal biztosítja. A határozat ellen munkapárti oldalról hang sem hallatszott, jóllehet a zentai munkapártnak nem egy oka volna rá, hogy méltán borsot törjön az ottani függetlenségi orra alá. Annál kirívóbb és visszatetszőbb az a felebbezés, melyet Kalmár Simon zentai városatyja adott be most a Lovászy kegydíja ellen. Ezerkétszáz koronára kívánja le szállíttatni a felebbező a 2000 koronát. A felebbezés Zentán annál kinosabb föltűnést kelt, mert Kalmár Simon eddig a zentai függetlenségi párttal árult egy gyékényen.

Eljegyzés. Herczog Tereska és Gasz József bezdáni nyomdatulajdonos augusztus 17-én tartották eljegyzésüket Keregyen.

A zombori sorozás eredménye. A zombori sorozáson előállított 358 állításra kötelezett. Ebből alkalmasnak találtak 114-et. A besorozottak közül 83-at a közös hadsereghez, 25-öt a honvédséghez, 6-ot pedig a póttartalékba osztottak be.

Éjfél-tűz. A Militicsi-utcán, Gyulai Oszkár szállító udvarán szerdán éjjel kigyulladt egy butorszállító kocsis. A tűzoltóság kivonult és a félrevert harangok egész sokaságot csődítettek az eset színhelyére. A kocsis porráégett, de a tűz továbbterjedését lokalizálni sikerült.

Városi kishirek. Zombor sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy az 1912. évre kivetett nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója és az ez után kivetett III. osztályu kereseti adó után kivetett általános jövedelmi pótdadó lajstrom folyó évi augusztus hó 29-től szeptember 6-ig a városi adóügyosztályban közszemlére kitétetett, amely idő alatt az érdekelt felek által betekinthező és az esetleges észrevételek a zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnál megtehetőek. — Zombor sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy az 1912. évre az ingatlan birtok után kivetett általános jövedelmi pótdadó lajstromok folyó évi augusztus hó 29-től szeptember hó 6-ig a városi adóügyosztályban közszemlére kitétetnek, mely idő alatt az érdekelt felek által betekinthezők és az esetleges észrevételek a zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnál megtehetőek.

Football-mérkőzés Zomborban. A „Zombori Munkás Testező Egyesület” folyó évi szeptember hó 1-én, vasárnap délután fél 5 órakor a Lóverseny-téren barátságos football-mérkőzést tart a szabadkai „Hungária” football-esapatával. Beléptidij 60 fillér. Deák- és gyermekjegy 40 fillér. Nők belépődíjat nem fizetnek.

Cservenka szenzációja. Borzalmas szerencsétlenség történt szombaton délután Cservenka községben. A szerencsétlenségnek, mely a legnagyobb fokú gondatlanságból származott, két áldozata van: egy gépmunkás, akit játékból agyonlöttek és egy kocsis, aki miután agyonlötötte a gépmunkást, megőrült. Tudósításunk a következő: Bakos István kossuthfalvai lakos másfél év óta, mint gépmunkás, Welker Lajosnál működött Cservenkán. Szombaton este munka után a munkások összegyülekeztek és különböző játékokkal szórakoztak. Munkásai között tartózkodott Welker Lajos is, aki szintén belelevegedett a munkások játékába. Bakos István társai mulattatására egy kifordított subát öltött magára és a medvét utánözva nagy morgással négykézláb mászott a munkások felé. Welkernek éppen kéznél volt kétesövű vadászfegyvere, melyről azt hitte, hogy nincs megtöltve. Felszólította kocsisát, Kulányi Györgyöt, hogy löjjön rá Bakosra. A kocsis gazdája parancsára, anélkül, hogy előbb megvizsgálta volna a fegyvert, rálőtt Bakosra. A következő percben hatalmasat dördült a fegyver és a medvének öltözött gépmunkás szíven találva, holtan terült el a földön. A kétesövű puskát ugyanis Welker Lajos tudta nélkül napokkal ezelőtt megtöltötte a fia, aki a lövésnél nem volt jelen. A munkások a puska eldördülése után odasiettek Bakoshoz, de segíteni nem tudtak rajta, mert a golyó rögtön halált idézett elő. A kocsis a tett következtében megőrült. Bevitték a cservenkai község házára, ahol őrizet alá vették. Az agyonlötött gépmunkást felboncolták s megállapították, hogy a golyó a szívet furta keresztül. Boncolás után eltemették. Welker Lajost, akinek gondatlansága okozta ezt a szörnyű tragédiát, letartóztatták. Az agyonlötött Bakos 18 éves volt, felesége s árvája siratják.

Véres verekedés. Zomborban a Hunyadi-utcán súlyos kimenetelű összekocsnás volt esütőrtökre virradó éjjel. Szimendics Sándor és Radisics Iszó legények véresre verték és közben életveszélyesen összeszurkálták Mrksits Györgyöt és testvérét, kiket szüleik lakásán ápolnak. Felgyógyulásukhoz kevés a remény.

Huszonhat sajtópör egy zentai lap ellen. A zentai Összetartás, nevéhez híven meglehetősen erélyteljesen ápolja a zentai polgárok közt az összetartás érzését. Az „Összetartás” t. i. függetlenségi lap és az elmúlt zentai választások után azt írta egy szigorú hangú vezetőjében:

Be tudjuk bizonyítani, hogy a Teleszky párton nem volt egyetlen szerb gazda, sem iparos, aki a szavazatért pénzt ne kapott volna.

Branovácsky Bajó zentai szerb gazda s 25 más Teleszky-párti szavazó ezt a kijelentést sértőnek, rágalmazónak találta s külön-külön feljelentették az Összetartás csinálóját.

Bőkezű ajándék a bajai primadonnának. A jó öreg Bajai, hol még mindig járja a színházban a „jutalomjáték” dívatja, Kovács Lili primadonnát ünnepelték az elmúlt napokban. A bajai fiatalok aranyesüstje napokon át gyűjtött, míg csak össze nem hozott ezeröttszáz koronát és azt — miként egy jól nevelt jutalomjátékon illik — babérok között nyújtották föl a deszkákra. A primadonna könnyekig meg volt hatva, a közönség tapsolt, egy a színházba tévedt idegen pedig belesohajtott az ünnepsébe, hogy milyen jól is mehet ebben a nagy drágaságban a boldog bajaiaknak.

Gyilkosság a baja-szabadkai vonaton. A Szabadkáról augusztus 26-án délután két órakor elinduló bajai vonat emberverben gázolt a bácsalmási síneken. A borzalmassága ennek a legújabb vasuti elgázolásnak abban van, hogy nem szerencsétlenség történt, nem is öngyilkosság, hanem előre elhatározott büntetés. A vonat vezetője gyilkolási dühében keresztülhajította a mozdonyt fűtő-kollégáján. Horváth Mihály vasuti fűtő és Csollák Sándor mozdonyvezető már régebben halálos haragban állanak egymással. Szombaton délután az ellenségeket ugyanarra a mozdonyra osztották be. Mindketten panasza mentek a feletteseikhez, hogy nem mennek egymással, mert ki nem állja egyikük a másikat, de a beosztást már nem lehetett megváltoztatni s így a haragosok kénytelenek voltak folszállani a bajai vonat mozdonyára. Mielőtt ez megtörtént volna, Csollák odaszólt a fűtőhöz: — Megállj, most meg fogsz halni. Mikor a vonat a bácsalmási állomásra ért, Csollák kiadta a parancsot Horváthnak, hogy eressze ki a mozdonyból az elégett köszénmaradékot. A fűtő alámászott a mozdony alá, hogy teljesítse a parancsot, de alig hogy lent volt, a mozdony elindult és levágta az alatta levő ember kezét és lábait. A fűtőt halálos sebével bevitték a szabadkai kórházba, hol pár órai kínlás után meghalt. Csollák Sándort a csendőrök letartóztatták.

Számozott helyek a vonatokon. A kereskedelmi miniszteriumban érdekes tervvel foglalkoznak. Külföldi mintára számozott helyeket akarnak a vonatok utasainak biztosítani. A vasuti kocsik üléseit számokkal látják el s minden utas a pénztárnál számozott helyet kap, melyet más nem foglalhat el. Ez az üdvös reform bizonyára véget vetne sok keserves mizériának s megszüntetné azt a képtelenséget, ami a magyar vasutakon mindennapos, hogy a tulzsufolt vonatokban az utasok a folyosón kénytelenek szorongani.

Nagyságos asszonyom! Az iskolai beiratkozás alkalmával becses figyelmébe ajánljuk dus választéku, feltűnő olcsó árúinkat. Saját érdekében kérjük gyönyörű gyermekruháinkat megtekinteni. — Teljes tisztelettel: Messinger és Ofner, a „Béka”-hoz.

FENYVESI SAROLTA fűzőkészítő Bajáról szeptember hó 2-án Zomborban lesz, kéri a hölgyközönséget, illetve mélyen tisztelt vevőit, kiknek kívánságára szívesen teszi tiszteletét, hogyha ohajtanak nála fűzőt rendelni, szíveskedjenek **bajai címére,** vagy **Hirth János** ur kereskedése **Zombor** (Kossuth-utca) és **Reffle Évi** divatüzlete **Zombor** (Kossuth-utca) címén vele tudatni. *—5

TANÜGY.

Beiratások a zombori róm. kath. iskolákba.

Az iskolai év folyó évi szeptember, hó 5-én fél nyolc órakor tartandó ünnepélyes „Veni Sancte” után fogja kezdetét venni, ennek alapján van szerencsém köztudomásra hozni a következő megállapodásokat:

a) **Beiratkozás.** A zomborvárosi róm. kath. mindkét nemű népiskolában — úgy a polgári leányiskola 4 osztályában — a tanulók felvétele a jövő iskolai évre szeptember 2., 3. és 4. napján reggeli 9 órától 12-ig történik, mely alkalommal minden tanuló szülőjével, vagy annak helyettesével tartozik megjelenni azon osztály helyiségében, melybe rendszerint beirandó lesz. Ezen beiratkozás alkalmával az 1908. évi 46. t. c. 1. §-a értelmében minden népoktatási intézetbe felvett tanuló után 50 fillér beiratási díj fizetendő, mi az ifjusági és tanítói szakkönyvtár gyarapítására fordítatik. Ugyancsak ezen alkalommal minden tanuló a „Népiskolai rendszabályzat és értesítő”-re 10 fillért, az iskolai év folyamán elfogyasztandó tonta fejében pedig 20 fillért tartozik fizetni. Az első osztályba csak oly tanulók vételnek fel, kik 6-ik életévüket már betöltötték: miért is szükséges, hogy e körülményt előttem, mint igazgató előtt születesi bizonyítvánnyal igazolják. Emze igazolványok a városi anyakönyvi hivatalban már most naponként a délutáni órákban díjtalanul szolgáltatnak ki és nagyon helyesen fognak eljárni azon szülők, akik e tanúsítványok beszerzéséről minél előbb gondoskodnak; mert akik ezt az utolsó napra halogatják, önmaguknak okoznak kínos kellemetlenséget, ha egyszerre tulságos számban jelenven meg, csak nagy tolongás közt és hosszas várakozás után juthatnak céduláikhoz. A beiratások az iskolaigazgató felügyelete alatt és ellenőrzése mellett eszközözendők.

A központi fiu- és leányiskolába a belvárosi, felsővárosi és cservenkai, úgy a szelencsei városrészből a Sztapári-ut végétől a „Tigris”-vendéglőn túl egész az özv. Csihásné urnó házáig, aztán a Fehérgalamb-utca és a „Fehér galamb” koresmától a polgári kaszinóig és ezen saroktól a Thököly-ut baloldalán levő sorházakban, végül az Apolló-, Árpád-, Barát-, Madár-, Liszt-, Orgona- és Kalap-utcákban lakó első és második osztályu, továbbá a harmadik osztálytól kezdve a város bármely részében lakó tanköteles róm. kath. vallásu tanulók feltétlenül; — más vallásfelekezeti helybeli vagy általában vidéki tanköteles gyermekek pedig csak azon esetre vehetők fel, ha azt az egyes osztályok térszáma megengedi. A szelencsei városrészen fentjelzett utcáinak kivételével minden egyéb ottani I-ső és II-ik osztályu tanköteles a szelencsei iskolába, a bánáti városrészen lakók pedig — a Csonoplyai-ut, a Völgy- és Árok-utca kivételével, kik a belvárosi iskolába iratnak be, — a bánáti osztályokba lesznek felvéve.

b) **Tandij.** Az összes népiskolákban azon róm. kath. vallásu gyermekekre nézve, kiknek szülői, vagy ezek nem létében gyámjai állandóan, vagy hivatalos állásuknál fogva bár ideiglenesen is e város területén laknak, az **oktatás ingyenes;** ellenben a vidékiek, tekintet nélkül a vallásra, vagy a helybeli gör. keleti, ref., ág. ev. és izraelita vallásu tanulók után a népiskola 6 osztályában egyenként 20 korona évi tandij — és pedig szept. 1-én és február 1-én 10—10 koronányi előleges részletekben — fizetendő a kath. iskolaszéki pénztárnok kezébe, kinek nyugtája azután az illető tanítónál bemutatandó lesz. A polgári leányiskola I., II., III. és IV. osztályába iratkozó **helybeli** róm. kath. vallásu tanulók fejenként 10, míg a vidékiek vagy más vallásuak 50 korona évi tandiját fizetnek és pedig szeptember 1-én és február 1-én amazok 5—5, az utóbbiak pedig 25—25 koronás előleges részletekben. Azon tanulók, kik után a köteles tandiját a jelzett napokon pontosan be nem fizetik, az iskolából azonnal és feltétlenül eltávolítandók. A polgári **magán** vizsgára jelentkezők szintén tartoznak a vizsga

előtt lefizetni a tandíjat; és pedig a helybeli kath. vallásuk 10 koronát, a vidékiek vagy más vallásuk 50 koronát. A polgári leányiskola növendékei kivétel nélkül 2 korona beiratási díjat fizetnek az intézeti főnöknő kezébe, ki az összeget az iskolai év kezdetétől számítva 15 nap alatt az iskola pénztárába szállítani köteles. Tartozik ezenfelül minden polgári iskolai tanuló a beiratás alkalmával ifjusági könyvtár javára 2, valamint a tornatanításért külön 2 koronát lefizetni. Megjegyeztetik még, hogy miután a vidéki vagy más vallású tanulók csak feltélesen, vagyis csak azon esetben vétetnek fel, ha ezt a tanterem nagysága megengedi: ennek következtében ezek beiratkozása csak szeptember 5-ik és 6-ik napjain fogadtatik el.

c) **Óvoda.** Az apácák vezetése alatt levő kisdévodába a rendelkezésre álló két óvodai terem nagyságához képest elsősorban az 5 éves, azután a 4 éves, végre a 3 éves rómi. kath. helybeli mindkét nembeli gyermekek vétetnek fel, szintén az iskolaigazgatónak felügyelete és ellenőrzése mellett; más vallású vagy vidéki gyermekek pedig csak azon esetre, ha ezt a két tanterem nagysága megengedi.

A kisdévodába járó minden gyermek után havonként előre 2 korona tandíj fizetendő az óvoda vezetőjénél, ki azt összegezve, az iskolapénztár kezelőjének nyugta mellett beszállítja. Azon gyermekek, kik után az óvodadíj előre le nem fizetett, az óvodából azonnal hazaküldendők.

Ezen óvodai díj alól felmentetik azon 30 szegény gyermek, kiknek a kegyuri bizottság a zombori magyar jótékony négyzet kérelmére ingyenhelyet engedélyezett. Ezek szülői szegénységüket a városi tanács által kiállított szegénységi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni s e gyermekek közül is előbb az 5 éves, azután a 4 éves és végre a 3 éves rómi. kath. mindkét nembeli gyermekek fognak a jelentkezési sorrend szerint felvétetni. — Zombor, 1912. évi augusztus hó 19. Fejér Gyula s. k. apátplébános, igazgató.

Gyorsírási tanfolyam a zárdában. A Miasszonyunkról nevezett iskolánéknak zárdájában az idén is tanítják a gyorsírást. A tanfolyam vezetője, Jeney Aladar okl. gyorsírási tanár hetenként 2 órát tart. Az intézet minden III. és IV. osztályu növendéke beiratkozhat. Tandíj egész évre 10 korona, szegénysorsu tanulók részére 5 korona. A tandíj havi vagy félévi részletekben is fizethető. Ez előnyös fizetési feltétellel akár nyújtani a tanfolyam vezetője, hogy minél többen, lehetőleg mindannyian megismerkedjenek ezzel a szép tudománnyal, melynek gyakorlati értékét és hasznát az élethe lépő fiatalság tapasztalta és tapasztalja. Ezután is felhívjuk a gondos szülők figyelmét a tanfolyamra.

Zombor szab. kir. város államilag segélyezett felső kereskedelmi iskolájában a tanulók beírása szeptember hó 2., 3. és 4-én történik, mindenkor délelőtt 9—12 óráig. Az alsó (I.) osztályba azok vehetők fel, akik a közép, vagy polgári iskola négy osztályát sikerrel elvégezték. A helybeli tanulók tandíja 80 korona, a vidékieké 100 korona, amelyet felvénytől előre kell lefizetni. Ezenkívül minden tanulóknak fizetni kell: felvételi díj címén 4 koronát, az orsz. tanári nyugdíjalapra 6 koronát, az ifj. könyvtárra 2 koronát és az év végen kiadandó értesítőért 1 koronát. Szegény sorsu, jó magaviseletű és jó előmenetelt tett tanulók teljes tandíjmentességben részesülnek és esetleg ingyen iskolai könyveket is kapnak. Tekintettel arra, hogy a késői jelentkezések miatt minden évben sok tanuló vagyunk kénytelenek visszautasítani, figyelmeztetjük különösen a zombori szülőket, hogy fiaik felvételét, előjegyzetés után, már most biztosítsák. Előjegyzéseket az egész nagy szünet alatt elfogadjunk, amely alkalommal a felvételi, könyvtári és értesítői díjak, összesen 7 korona, előre lefizetendők. Minden egyéb névze készséggel ad felvilágosítást az igazgatóság.

A zombori magán polgári leányiskolában (Flórián-utca 14. sz.) a beiratkozások a jövő (1912—13.) iskolai évre mind a négy osztályba szeptember 2., 3. és 4. napjain, mindenkor délelőtt 8—12 óráig tartatnak meg. Felvilágosításokkal szolgál és előjegyzéseket elfogad az intézet igazgatója és tulajdonosa: Krump Anna (Zombor, Eötvös-körút 27. sz.).

Beiratások a polgári fiúiskolába. A zombori polgári fiúiskolában a zombori tanulók beírása szeptember 2. és 3-án, a vidéki tanulók beírása pedig szeptember 4. és 5-én, mindenkor délelőtt — az iskola Petőfi-utcai helyiségében — történik. A javítóvizsgálatok augusztus 31-én, a felvételi és különbözeti vizsgálatok a beírási napokon délután lesznek.

Beiratás. A Zomborban fennálló Bácsmezei Nőpariskolába az 1912—13. tanévre iratkozni szeptember 1., 2. és 3-án délelőtt 8—12 óráig a zomboriaknak, 4. és 5-én a vidékieknek lehet. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az iskola vezetője, Lackner Emilia, Deák Ferenc-körút 22. sz. (Husvéth-ház).

Értesítés. A helybeli református elemi iskolában a beiratások folyó évi szeptember hó 2-án kezdődnek. A beiratások első két napján csupán református vallásúak vétetnek fel, ezután pedig a fennmaradó üres helyekre más vallású növendékek is felvétetnek. A tanítás díjmentes. Az iskola Zarándok-utca 26. szám alatt van.

Értesítés. A helybeli izraelita iskolában a beiratások szeptember hó 1-én és 2-án mindig délelőtt 8—12 óráig az iskola helyiségében eszközöltnak. Az előadások szeptember hó 3-án kezdődnek.

S P O R T.

A zombori sportegylet uszóversenye.

Augusztus hó 24-én zajlott le a zombori sportegylet délmagyarországi kerületi bajnoki uszóversenye nagy érdeklődés mellett a következő eredményekkel:

I. 200 m. melluszás. Délmagyarország bajnoksága. Bajnok: Jámor Kálmán (Z. S. E.), II. Gombos István (Z. S. E.), III. Gombos Béla (Z. S. E.).

II. 50 m. gyorsuszás ifjusági. Három előfutam után a döntőben: I. Ábrahám Dezső (Z. S. E.), II. Murmann Endre (Z. S. E.), III. Gombos Sándor.

A döntőfutamat többszöri keresztezés miatt újra uszátk. A megismételt döntőben első lett nagy fölényrel Jámor Béla (Z. S. E.) 34.4 mp. alatt, de keresztezés miatt diszkvalifikáltak. Ugyanígy járt a harmadik helyre érkező Horvátovits István (Z. S. E.).

III. 50 m. gyorsuszás gyermekverseny. I. Szentgyörgyi György (Z. S. E.) 38 mp. II. Krizmanits József (Z. S. E.), III. Bászler József (Z. S. E.).

IV. 100 m. gyorsuszás. Délmagyarország bajnoksága. Bajnok: báró Vojnits Miklós (Szabadkai S. E.) 1. 13.2 mp. II. Jámor Kálmán (Z. S. E.), III. Gräff József (Z. S. E.).

V. 100 m. hátuszás. I. Deák Leó (Z. S. E.), II. Murmann Lajos (Z. S. E.), III. Ábrahám Dezső (Z. S. E.). Idő: 1 p. 36 mp.

VI. 50 m. gyorsuszás. Zombor bajnoksága. Bajnok: Jámor Elemér (Z. S. E.) 30.2 mp. II. báró Vojnits Miklós (Szabadkai S. E.), III. Jámor Béla (Z. S. E.).

Az uszóversenynek legszebb, legizgatóbb száma. Jámor Elemér rögtön élre áll s vezet 40 méterig, ott báró Vojnits lassan kezd előre nyomulni s rendkívül erős küzdelem után Jámor karsapással nyer. A kitünőt időt ez az erős tusakodás magyarázza.

VII. 100 m. oldaluszás. I. Gombos István (Z. S. E.) 1 p. 35.4 mp. II. Gräff József, III. Pethő Zoltán (Z. S. E.).

VIII. 4×50 m. sprintstaféta. Zombor és Baja között a M. A. F. C. vándordíjért. I. Z. S. E. (Gombos István, Jámor Elemér, Gräff József, Jónás István) 2 p. 51.2 mp.

A bajaiak nem jelentek meg a versenyen s így a győnyörű serleg küzdelem nélkül jutott a Z. S. E. birtokába.

IX. 1000 m. távuszás. Délmagyarország bajnoksága. Bajnok: Shaáry Gyula (Z. S. E.) 17 p. 28.2 mp. II. Jámor Kálmán (Z. S. E.). Fialat ambiciózus uszó első diadala, s reméljük, hogy még sok dicsőséget fog hozni egyletének.

X. Vízipóló. Győztes a Z. S. E. a) csapata (Jámor Elemér, Shaáry Gyula, Deák Leó, Raisz Sándor, Ábrahám Dezső, Jónás István, Haméder Péter) 3 : 0 arányban.

A versenyt este díjkiosztás és táncmulatság követte, mely virradtig jó kedélyben tartotta mindkét nembeli ifjuságot.

HIRDETÉSEK.

MED. UNIV. 30—1

Dr. LUKITS MIROSLÁV

Zombor, Zarándok-utca 10. sz.

Rendel d. e. 8—11-ig.

Fog- és szájbetegeknek d. u. 2—5-ig.

Aranykoronák, aranyhidak és mindennemű kaucsuk fogazatok. Mindenféle tömések (plombok). Fog- és gyökérhuzás teljes érzéstelenítéssel.

ÓRAK ÉKSZEREK
GRAMOFONOK = LEMEZEK
RÉSZLETFIZETÉSRE IS!
10 évi jótállás mellett

Magyarországon legelőször kaphatók
TÓTH JÓZSEF
CHRONOMETER ES MUÓRAS GYÁRI NAGYRAKTÁRÁBAN
SZEGED, Dugonics tér 11/R.
Számítlan elismeréssel. Orajavitások 5 évi jótállás mellett.
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYENES ÉS BÉRMENVE

Kincset ér

Tordy-féle Hollandi 3 király tea

mivel nemesak hashajtó, hanem egyúttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bél-működést szabályozó, emelkülben a legmakaesabb gyomorbaion is segít.

Csomagja (kb. 10—12-szeri használatra) 50 fillér.

Minden gyógytárban kapható.

A HUNGÁRIA

Általános Biztosító Részv.-Társaság

BUDAPESTEN,

VI., Károly-körút 2. szám,

a Kossuth Lajos-utca sarkán.

RÉSZVÉNYTŐKE

6,000.000 kor.

Elnök:

GRÓF KÁROLYI IMRE.

Igazgatósági kiküldött:

BÁRÓ FEJÉRVÁRI IMRE.

Választmányi tag:

BÁRÓ VOJNITS SÁNDOR.

Vezérügynökség: a Szabadkavidéki Takarékpénztár és Kereskedelmi Részv. Társ. palotájában Szabadkán, Kossuth-utca.

Kerületi főügynökség: a Bácsbodrogvármegyei gazdasági egyesület palotájában Bajai-ut, Delia Benő-féle gépüzlet helyiségében.

Tűz-, baleset-, szavatossági-, élet- és népbiztosítás, betörés-, jég-, üveg- és állatbiztosítás. ::

Olesó díjak!

Modern feltételek!

Kartellen kívül.

Szülők figyelmébe.

Gaál Ferenc tanítványa vagyok, Kezdőknek és fejlettebb technikával bírónak elméleti és gyakorlati :::

zongora-leckéket adok

ugy lakásomon, mint a házon kívül.

Szóbeli és levéli megkereséseket

Turbók Vilma Zombor, Árpád-utca

Wéén-féle házba kérek. 6-2

Kiadó lakás.

Kistemplom-utca 4. számú

házban egy 5 szoba s mel-

lékhelyiségekből álló emeleti

lakás — istállóval, vagy

anélkül — november 1-ére

kiadó. Bővebb értesítést ad

a tulajdonos: **Franz Endré**

Szinérszeg, Temesmegye 3-2

Cimbalomórákat

adok kezdők és ha-

ladók részére. Je-

lentkezhetni Bánát

külváros Antal-utca

:: 6. sz. alatt. ::

CSÁNYI JÓZSEFNÉ.

Vásárlási kényszer nélkül!!

Nagyságos Asszonyom!

Őszi gyermekruha ujdonságainkat saját érdekében kérjük megtekinteni.

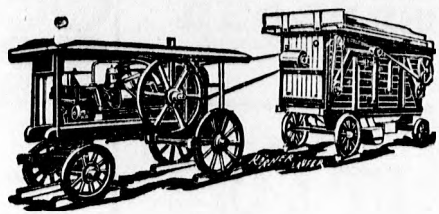
Tisztelettel

A BÉKA-áruház.

Gyermekruha ujdonság!!

Gyermekruha ujdonság!!

Vásárlási kényszer nélkül!!

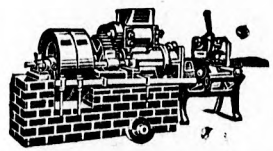

Passaui gépgyár és vasöntöde

szállítja a legjobb **benzinmotoros cséplőkészleteket, gőzcséplőket, stabil benzinmotorokat** jótállás és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Nagy képes árjegyzékkel bárkinek ingyen szolgál a magyarországi vezérképviselő

Takács Oszkár
Budapest, VI., Nagymező-utca 49.

— Közvetítők díjaztatnak. —

Teljes téglagyári berendezések. ::
*—29

KOMBINETT JÁTEK

A szalonban és a gyermekszobában mindenütt ott legyen, mert kiesinyt és nagyot, fiatalt és öregot, szegényt vagy gazdagot egyaránt mesésen szórakoztat. :: Mindenütt kapható.

ÁRA 1 KORONA. 20—22

Gyártja: a „Cserépgyár“ R.-T. Kismányán

Minden nagyobb városban állandó bizományi raktárt óhajtván fentartani, e célra óvadékképes és agilis képviselőket keresünk. ::

A budapesti raktár telefonszáma 170—68

„Varázsfuvola.“

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsfuvola“ rendkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt ::

csak 4 korona. *—53

Csakis **Wagner „Hangszer-Király“** országos elismert legelső hangszerárházában kapható, **Budapest, József-körút 15.** — Gyorsjavító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket ::

Méhészek! *—6

Akik megbízható helyről, tiszta méhviaszából készült **műlépet** óhajtának beszerezni, — forduljanak bizalommal

szalmári SZABÓ ISTVÁN

méhészetéhez **Pankota** (Arad megye), mely méhészetet amerikai hengerpréssel készített bármely méretű műlépnek kilóját csomagolva 5.60 K-ért szállítja utánvétellel, míg viaszkészlete ki nem fogy.

Eladó ház.

A Kohári-utca 5. számú ház, gyümölcsös kerttel, :: eladó. :: 6—6

Eladó ház.

Flórián-utca 11. számú ház eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

3—1 **Nyugat-Gradinában (a város közelében) ::**

ELADÓ 83 KAT. HOLD I. OSZT. SZÁNTÓFÖLD

szállás épületekkel együtt. Értekezni lehet

ÖZV. HUSVÉTH ISTVANNÉNÁL.

KEIL-LAKK

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen Asszony mondja: ez a kincsem! A padló úgy fénylik tőle Nem is kell sok máz belőle; Kevés munka, semmi kín, Barna, vagy porszürke szín, Figyelmet csak arra tegyen, Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen! Ajtó, mosdó, ablakpárkány Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha fehér „Keil-Lakk“-ot veszünk, S vele mindent jól befestünk. Konyhabútor, asztal, szék, Itt van „Keil-Lakk“ azurkék, Kerti bútort fessünk zöldre, Gyermekeknek öröme. „Keil-Lakk“-ból van minden szín, Kék, piros, zöld-rozmarin. Szóval: ház vagy nyárilak, Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

Mindenkor kaphatók: 8—2

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

Bács: Resch József.
Hódság: Rausch Ede.
Kula: Récesel Miksa.
Petróc: Grósz Mór.

Szabadka: Wachsmann Jenő és Tsa.
Títel: Nonnenmacher Endre.
Ujverbász: Seidl Nándor és fia.
Zsalya: Fischer Mayer.

4178/kig. 1912. szám.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó Katymár községben üresedésben levő és előleges havi részletekben felvehető évi 1000—1000 koronával javadalmazott **irnoki és irnokvégrehajtói állásra folyó évi szeptember hó 15-iki** határidővel pályázatot hirdetek és felhivom a pályázni óhajtókat, hogy kellően felszerelt és eddigi működésüket feltüntető bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket hivatalomban a fenti határidőre nyujtsák be, mert az elkésztetten érkezett vagy szabálytalanul felszerelt kérvényeket tekintetbe venni nem fogom.

A német és bunyevác nyelv tudása kívánatos.

Bácsalmás, 1912. augusztus 15-én.

K O L L E R,
főszolgabíró.

2—1

SCHÖN ADOLF

könyv- és zeneműkereskedésében az összes irodalmi és zenemű újdonságok kaphatók.

4783.1912.

Pályázati hirdetmény.

Ofutak községben üresedésben levő községi jegyzői állásra **1912. évi szeptember hó 10-iki** határidővel pályázatot hirdetek és felhivom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám fenti határidőre nyujtsák be.

Az állás javadalmazása a következő: 1200 kor. készpénz, ¼ telek föld haszonélvezete, 12 m² I. oszt. kemény hasáb tűzifa és szabad lakás.

Ujvidék, 1912. augusztus 26-án.

NIKOLITS,
főszolgabíró.

2—1

30.
ava-
zto-
veg-
:
vül.
telmi
sület
kat
a-
e-
át
ca
:
NÉ.
Gyermekruha újdonság!

A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka

Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.

A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka

Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.

ÁLLANDÓ BUTORKIÁLLITÁS,

meglepetésszerű olcsó, a legmagasabb

!! 100-11 igényeknek megfelelő !!

LAKÁSBERENDEZÉSEK,

uri szobák, szalonok, ebédlők és hálószobák nagy raktára.

Ugyanott egyéb ipari készítmények állandó raktára és eladási helye.

Elfogad a legmodernebb KÁRPITOS MUNKÁKAT és DISZITÉSEKET.

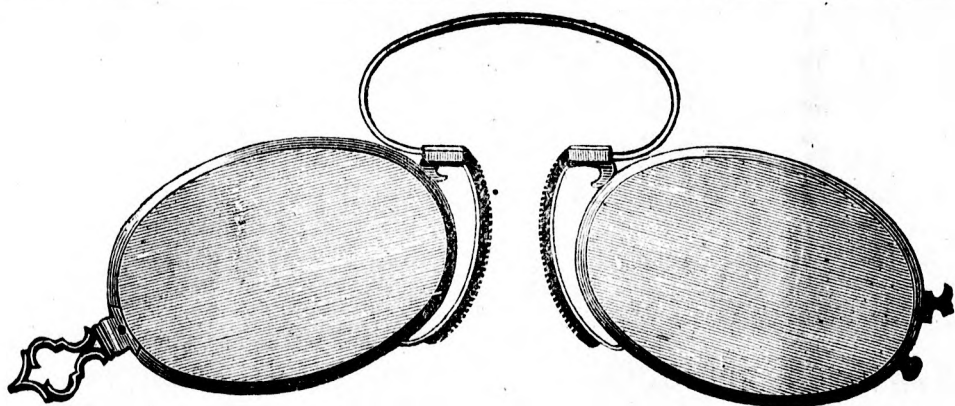
A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka

Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.

A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka

Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.

Optikai, betegápolási,
elektrotechnikai vállalat.

Nagy választék!! 100-33 Olcsó árak!!

Javítások lehető leggyorsabban
eszközöltetnek

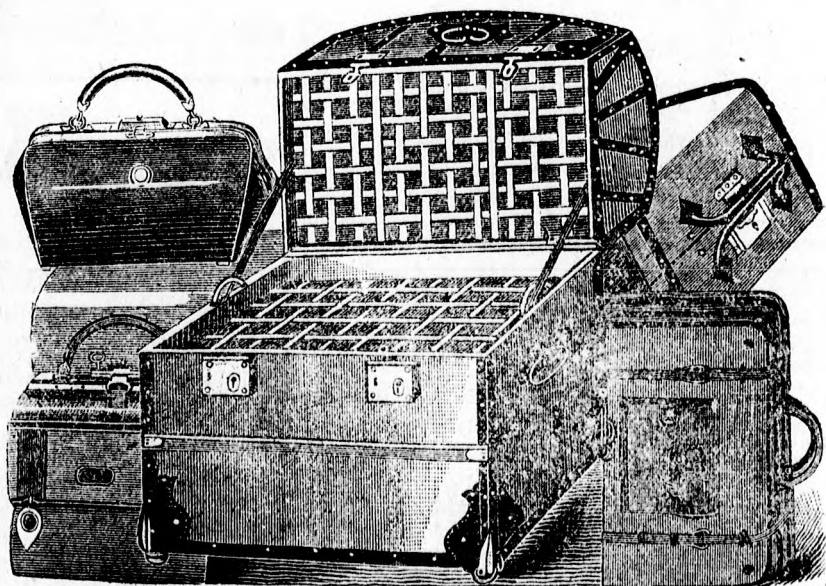
TELOTSCH GÁSPÁR

lát- és műszerésznél, ZOMBOR.

Legolcsóbb

bevásárlási

forrás

Teltsch Gáspár

bőröndgyárában, Zomborban.